

patriot

8/2025

vychází 16. listopadu 2025

ÚVODEM... děkuji všem čtenářům tohoto plátku a především těm, kterým není lhostejné, o čem tady píšu. Právě ti se občas podílejí na „výrobě“ tohoto listu - tu radou, tu připomínkou, tu výtkou, dokumentem, fotografií... Díky za vás, jen houšť! A protože je dnešní číslo v letošním roce posledním, připomeneme si (tak trochu alibisticky) vánoční čas a některé méně známé zvyky a tradice tak, jak je zaznamenal kronikář František Našinec.

- Při štědrovečerní večeři každý z účastníků odlomí kousek vánočky a všechny ty kousky se položí na jednu stoličku. Pak se do místnosti vpustí pes, a komu ze stoličky jako prvnímu vezme díl vánočky, ten záhy zemře.
- Podobné je to s krájením jablek, kdo má při rozkrojení jablko červivé, může očekávat brzkou smrt.
- Čistý nůž se vloží mezi skývu chleba a kousek vánočky, pevně se to sváže dohromady a nůž se zarazí do trámu ve světnici. Strana nože, která do Třech králů zrezne, ukáže, na jakém obilí bude příští rok zkáza.
- Svobodná dívka šla 3x do kůlny pro náruč dřeva – přinesla-li celkem sudý počet polínek, znamenalo to, že se provdá za svobodného mládence, byl-li počet lichý, měl se stát jejím vyvoleným vdovcem.

Jsou zde zapsány ještě další, ale myslím, že to pro dnešek stačilo. Vyrazíme raději na pravidelnou procházku po temelínských domech, domácích a chalupách. Dnes nás čeká:

Číslo popisné 40 „U KAZAMÁTŮ“

Podle svědectví rychtáře Jana Petříka a konšela Jana Vaňka nechal chalupu na svůj náklad vystavět Jan Hrouda z čp. 18. V této chalupě (čp. 40) byli Jan Hrouda s manželkou Annou, rozenou Švandovou, pravděpodobně na výměnku a oba zde i zemřeli. Jan v roce 1806 a Anna o dva roky později. Ještě před svou smrtí Anna odkázala chalupu sestře Rozalii,

vdově po Václavu Pavlovském. Rozalie Pavlovská se znovu vdala, jejím manželem se stal Václav Baroch, slouha v Předčicích. Ten však brzy zemřel, a znovu ovdovělá Rozalie se rozhodla přepsat chalupu na svoji dceru Marii Pavlovskou (Pavláskovou). Ta se v roce 1822 provdala za Martina Řezníčka a měla s ním tři děti. A tak se roku 1829 schylovalo k přepisu chalupy za 200

Čp. 40 v roce 1950

zlatých, jenže Marie před podpisem smlouvy zemřela. Rozalie si tedy vyhradila, aby domek s čp. 40 Martin Řezníček zachoval v dobrém stavu pro některé z dětí, které se narodily ze svazku s její dcerou Marií.

Novým majitelem čp. 40 se stal Martin Řezníček, který se ještě roku 1829 znovu oženil. Za manželku si vzal Marii, rozenou Procházkovou, z temelínského čp. 1. Z tohoto druhého manželství se narodilo sedm dětí.

1967

Chalupu v polovině 60. let 19. století zdědil Václav Řezníček, syn z Martinova prvního manželství. Ten se oženil s Alžbětou Petříkovou, dcerou sedláka Josefa Petříka z čp. 17. V manželství se narodily dvě dcery, ale Alžbětě se ještě před svatbou narodila dcera Eleonora (*1858). K otcovství se přihlásil Václav Řezníček. V lednu 1885 se k Eleonoře Řezníčkové (Petříkové) přihlásil domkář a hudebník Štěpán Váca. Z tohoto manželství se narodilo 10 dětí. Eleonora zemřela v roce 1900 a v roce 1902 se Štěpán Váca oženil

s Annou Kubaštovou z Podhájí čp. 18. O dva roky později se jim narodil syn Josef, který chalupu zdědil.

Josef Váca, domkář a hudebník, se v roce 1926 oženil s Marií Švarcovou, dcerou domkáře Karla Švarce z čp. 35. (1928: *O jarmarce sv. Matouše vedla domkářka Vácová z čp. 40 na trh krávu, při tom potkala u zvěrkovických lesíků osobní auto, které krávu splášlo. Zvíře strhlo ženu pod auto, takže ji toto přejelo přes nohy i hlavu, načež ji pak těžce zraněnou odvezlo do nemocnice v Písku. 19. prosince ji přivezli z nemocnice domů, kde po dvou hodinách zemřela. Zanechala po sobě dvě dítka, jedno dvouleté, jedno jednorozční.*)

O rok později se vdovec Josef Váca oženil s Annou Vachtovou. Z druhého manželství se narodil jeden potomek. Na čp. 40 se připomínají také František Prenner, který tady měl v roce 1857 svatbu s dcerou Martina Řezníčka, nebo František Bílý, podruh z čp. 40, který se oženil s podruhnou Kateřinou (1871).

Zastavěná plocha v roce 1837 měřila 22 sáhy (obytné), v roce 1903 to byly 4 ary 76 m², v roce 1935 pak 5 arů 69 m². Výměra pozemků v roce 1916 činila 2 hektary, 55 arů a 74 m², v roce 1923 pak 3 hektary, 59 arů a 43 m².

(zdroj: Jan Petřík, *Rodový katastr obce Temelína / kroniky, matriky a pozemkové knihy SOA Třeboň / Pamětní knihy obce Temelín / Jan Bartuška, Temelín v proměnách času / archiv obce Temelín*)

Z TISKU...

31. m. m. o 8. hodině večerní vypukl oheň v Litoradlicích; zachvátil 3 statky a obecní pastoušku. Shořelo vše, co v budovách uloženo a na dvoře stálo, až na ovsy, veškerá polní úroda sklizená. Škoda jest ohromná. Zejména poškozen byl starosta obce pan Blažek, jemuž shořelo vše, až na chlívky, všechny vozy, hospodářské stroje, několik kusů dobytka vepřového a obytné stavení do základu i s nábytkem a šatstvem. U statku dalšího vyhořela jen stodola, ale pastouška obecní srovnána je se zemí. Hašení zúčastnily se sbory hasičské ze Březí, Temelína, Bohonic a Malešic a bohužel že namáhání jejich pro nedostatek vody obmeziti se muselo jen na chránění sousedních usedlostí a zamezení dalšího šíření ohně. Hrozný dojem způsobil pohled na 2 ženy, které s obrazy svatými v rukou zaháněly oheň od svých stavení. Vznik požáru, který počal právě ve stavení obecního starosty, kde se schůze obecního zastupitelstva konati měla, není znám a lze jen tlumočiti stesk po celém venkově šířený na kouření a to zejména nešťastných cigaret. V obci Litoradlicích, která se na svahu rozprostírá, není vody a tu snad právě se odehrává neštěstí bude příčinou pro tamní usedlíky, aby vodní otázku po příkladu obcí jiných také luštiti začali. Dnes, v době sucha, vozí vodu až hodinu cesty a byl by tudíž vodovod pro obec tu pravým dobrodiním. (kráceno)

(Venkov, č. 182, 4. srpna 1911, s. 6)

ZÁVĚREM... Děkujeme za vaši přízeň. Budete-li mít náladu a potřebnou dávku odvahy, můžete sledovat stránky Patriot na sociální síti FB, abyste o nic zásadního nepřišli. Uvítáme jakékoliv historické materiály vztahující se k Temelínu a okolí. Ve formě originální, či jakékoli jiné, včetně té elektronické.

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bych si tady mohl psát, co chci a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory mému nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenesu autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho části je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bych se nějak úporně bránil drobným příspěvkům a darům ©. V každém případě za přízeň děkuje Ondřej Klempíř. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.